

Nové Bratrské Listy

Z obsahu

Adventní kázání

Kralický kancionál

Unitas fratrum

Náš seniorát

Jan Hus a my

*Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory,
vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými
ujařmenými!*

(Iz 49,13)

obsah

kázání

Světlo je zaseto (*J. Doležal*) 87

biblické a teologické studie

Moje budoucnost

je ve tvých rukou (*J. Heller*) 89

Hvězda a tři dary (*J. Ruml*) 92

dějiny

Výročí Kralického kancionálu

(*E. Baťová*) 94

unitas fratrum

Irena z Albánie 96

(z němčiny přel. *N. Běťáková*)

Odchod biskupa Greena 97

Kazatelská cena J. Husa 97

oceněné kázání J. Grubera 99

náš seniorát

konvent 2015 104

Sborový den v Jablonci n. N. 104

Sborový den v Praze 105

z církvi

Evropská města reformace 105

ERNP k terosimu v Paříži 106

Jan Hus a my

Husem začíná novověk 107

(*P. Pitter*) 110

vánoční dopis D. Bonhoeffera

vvyobrazení Jana Husa

Nové Bratrské Listy

17. ročník (2015)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

tel: 224 941 870

mail: uf.praga@centrum.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Milí přátelé,

poslední číslo Nových bratrských listů roku 2015, roku Husova jubilea, vychází ve chvíli, kdy se zdá, že opadla první vlna hysterie kolem uprchlíků zaplavujících Evropu.

Žijeme ve světě, kde je stále spousta míst, na nichž je život nebezpečný, nebo dokonce nemožný. A vypadá to, že takových míst v poslední době spíš přibývá.

Ve dnech, kdy se připravujeme na Vánoce, svátky zvěstující pokoj na zemi, není právě hezké, že kolem nás jsou statisíce a miliony lidí, kteří pokoj nemají. A určitě to, že žijeme v docela klidné a pohodlné části světa, neznamená, že se nás tyto problémy netýkají. Musíme se připravit, že na nás budou i nadále útočit, že ten příští rok nemusí být klidnější.

V letošních příspěvcích najdete spíš zvěst o tom, že pokoj není nutně závislý na klidu a bezpečí, že biblická zvěst je sice o naději a radosti, ale nikoli o pohodě a bezstarostnosti.

A poslední stránka letošního ročníku nám představuje svaté mučedníky, z nichž jeden měl výročí letos, druhý je bude mít napřesrok. Boží svědkové.

Přeji vám všem pokoj a radost, pokoj rostoucí ze smíření a radost z naděje, že Pán přichází.

Jindřich Halama

Děkujeme za podporu pro náš časopis.

Číslo účtu 2900700247/2010

kázání

Světlo je zaseto

Pro spravedlivého je zaseto světlo, radost pro ty, kteří mají přímé srdce. Radujte se, spravedliví, z Hospodina, vzdejte chválu tomu, co připomíná jeho svatost!

(Ž 97,11-12)

Světlo je zaseto, radost je zasetá. To je neobvyklý a zajímavý obraz. Současně však to je krásné a vzácné zaslíbení. Když tu žalmista mluví o světle, tak přitom myslí na Boha, který zasáhne, přemůže a odstraní přítomné zlo, všechno, co nyní působí těžkosti a bolest. A místo toho dá radost a my začneme chválit Hospodina.

Ten obraz o zasetém světle a radosti je však ještě bohatší. Vy se vyznáte v zemědělství a budete tomu rozumět: zaseté símě – obilí nebo jakékoli semeno – zmizí v zemi, není je vidět. Jako by bylo ztraceno. Ale ono v zemi ani pod náparem zimy, sněhu a mrazu nezahyne. Na jaře bez lidské pomoci vzejde, objeví se, vzroste, vykve, a přinese úrodu. !A ti, kdo s pláčem rozsívali, s plésáním budou sklízet“ (Ž 126,5). I Ježíš mluví o přicházejícím Božím království ve svém podobenství“ „Člověk do země zaseje semeno; ať spí či bdí, v noci i ve dne, semeno vzchází a roste, on ani neví, jak; země sama od sebe plodí stéblo, klas, zralé obilí“ (Mk 4,26nn).

A tak přesně je to s tím světlem, které zasívá Bůh. Je zaseto: Boží království (Ž 97,1) přišlo, přichází a přijde! Zatím j není vidět. Ještě je tu stále plno hrozivé temnoty. Ještě stále máme důvod být nespokojeni: sami se sebou, s církví, se světem. Ještě stále jsou to jen okamžiky, kdy se smíme radovat. Daleko více máme důvodů k naříkání a nadávání, k starostem a obavám. Jedni mají strach z nezaměstnanosti, jiní ze zhoubných nemocí, pak z bolestného stárnutí a konečně ze smrti. Takže navzdory všemu fantastickému pokroku rozumíme prorokovi, který před dávnými tisíciletími napsal: „Popatříš na zemi, a aj, všude soužení a tma, mrákota a bída v temnostech“ (Iz 8,22). Nezní nám to aktuálně?

A přeče opět smíme radostně zaspívat: A po temné noci přijde jasný den... (EZ 197). To světlo už bylo zaseto. Ta radost už začala. Evangelium nám to potvrzuje: „To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila“ (J 1,5). Posláním a příchodem, narozením a působením, smrtí a vzkříšením Božího syna, Ježíše Krista, to Bohem zaseté světlo vzešlo. Proto o sobě Ježíš Kristus řekne: „Já jsem světlo světa“ (J 8,12).

Jistě, je tu stále ještě mnoho, přemnoho temnot a – nám se zdá – málo radosti. Ale tak to viděl i žalmista, když mluví o tom, že to světlo je zaseto spravedlivým a radost těm, kdo jsou přímého srdce. Kdo jsou ti spravedliví, ti přímého srdce? Ti spravedliví se Starém zákoně a zvláště v žalmech – to nejsou žádní dokonalí a superzbožní lidé. Spravedliví jsou ti, kdo se za všech okolností – i ve svém mnohých slabostech

a selháních – drží Hospodina. Nedají se strhnout většinou těch, kdo ctí jiné bohy, ale v pohodě i nepohodě očekávají jen na Hospodina a jen Hospodina respektují jako jedinou autoritu. Dnes, uprostřed sekularizovaného a ateistického světa, uprostřed starého i nového pohanství, si stále nade vše váží Božího slova, svým zpěvem hlasitě oslavují svého Boha a tiše a vytrvale se modlí za příchod jeho království. Byť se sebevíce rozmáhala dravá ziskuchtivost a všechny ovládala touha po stále větším blahobytu, spravedliví nemusí mít všechno, co mají všichni. A přímého srdce jsou ti, kdo bez uchylování napravo či nalevo jdou pouze za tím, který je táhne za sebou k Bohu, „v němž je světlo a tmy v něm nižádné není“ (J 1,5). Zkrátka ti přímého srdce nemohou „kulhat na obě strany“ (1 Kr 18,21), „nemohou Bohu sloužit i mamonu“ (Mt 6,24). A ta jejich oddanost srdce Pánu není jen vnější maska, ale – snad tonak mohou říci – zamilovanost do Pána, která nedovoluje koketovat s jinými, co nabízejí pohodlnější a blahobytnější život.

Samozřejmě, že se přitom ti spravedliví a ti přímého srdce stávají menšinou a kvůli své věrnosti Pánu se ocitají ve všelijakých nesnázích; temnoty je obklopují a mají proč se smoutit.

A právě proto žalnísta to povzbuzující zaslíbení adresuje právě jim: „Světlo a radost je zaseto“. A povězte ještě jednou: My to jeho vzcházení a nezadržitelný růst ještě nevidíme. Právě proto nás slovo Boží povzbuzuje, abychom se – navzdory všemu, co nás ještě tísní a naplňuje obavami – už nyní radovali. Vzpomenete si, jak to bylo v Egyptě: nastala tma po vší zemi tak, že lidé neviděli jeden druhého, ale synové Izraelští měli světlo ve všech svých příbytcích (Ex 10,23).

A tak, když je vám zasetá radost, tak se radujte! Máte na to právo. I důvody k radosti máte. Ta radost se ozývá z našich adventních a vánočních písní: Noc bludů odešla, záře víry vzešla... (EZ 261,4). Už stíny ustupují, dejme se světlem vést... Jistě, Noc tmavá ještě halí nejeden lidský žal..., ale píseň pokračuje: Ozářen Božím světlem unikneš temnotě a nalezneš svůj Betlém i spásu v životě (EZ 277). A proto – navzdory všem přítomným temnotám, trápením a obavám – budeme moci i letos ve svých shromážděních i doma zpívat: Čas radosti, veselosti, světu nastal nyní... (EZ 278).

„Světlo to v temnostech svítí“, slyšeli jsme v evangeliu (J 1,5). Do všech našich pochybností a zármutků Duch svatý zvěstuje radostnou zprávu – evangelium. A zve nás, abychom slavili večerí Páně jako radostné setkání s naším živým Pánem, jemuž žádná ustrašenost ani žádné námi zavřené dveře nezabrání, aby nás i tento advent a tyto Vánoce nenavštívil.

Tak tedy přijmeme ten nádherný adventní a vánoční čas k tomu, abychom překonali všechny své starosti a obavy. A abychom odstranili všechno, co mezi námi působí nedorozumění a odcizení. Pokusme se udělat radost svým bližním. Najdeme si čas i pro ty, na které jinak čas nemáme. Každý – i ten nejmenší – dárek je jako projev zájmu a lásky důkazem toho, že to zaseté světlo už vzchází a už teď působí

a šíří radost. Ano, pokusme se i svým – dosud nevěřícím – bližním ukázat, že víra dává sílu vnášet i do každé špatné nálady radost. „Zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu“ (Lk 2,10). To není zbožná fráze, ale síla vnášející radost do dnů svátečních i všedních, do pohody i nepohody.

„Světlo vsáto je spravedlivým a radost těm, kdo jsou přímého srdce“. Proto: „Radujte se spravedliví z Hospodina i jeho milého Syna.“ Vzdejme chválu tomu, který přišel, přichází a přijde. Amen.

Pane Ježíši, ty jsi to pravé světlo. Zažeh všechny temnoty, na které my nestačíme. Způsob to, aby tvá radost v nás zůstávala až zase přijdou starosti a úzkosti. Přijď tedy, Pane Ježíši, přijď brzy! Amen.

Jiří Doležal (ze sbírky Třicet kázání)

biblické a teologické studie

Moje budoucnost je ve tvých rukou

(Žalm 31,15-16)

Já však, Hospodine, důvěřuji tobě. Pravím: „Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou.“ Vysvoboď mě z rukou nepřátel a těch, kdo pronásledují mě.“

Doba adventu – doba očekávání příchodu Spasitele – obrací naši pozornost k času. Náš čas, čas našeho života, je čas čekání. Čekáme na to, až vyrosteme, až budeme dospělí, až získáme to či ono, až dostaneme, , oč jsme usilovali, anebo zase až budeme zbaveni toho, co nás trápí. Nakonec je pak život čekání konce.

Jenže kdo o něco vážně usiluje, často se s tím mýjí. Jaký je náš čas? Náš čas je čas míjení a selhávání. Co vše jsme ozeleli a čeho všeho želíme dodnes! Čím hlouběji se nad tím vším zamýšlíme, tím je nám jasnější, že svůj čas, jeho plynutí ani jeho obsah, nemáme v rukou.

Ale kdo jej tedy má v rukou? Na to odpovídá žalmista: V rukou tvých, Bože, jsou časové moji. Jeho výrok by bylo možno chápat jako rezignovaný vzdech: Nu ano, už je to tak, nýš čas, jeho běh i hořkost a jeho konec je v Božích rukou. Co se dá dělat, musíme se s tím nějak smířit.

Jenže takové pojetí je přesně to, co žalmista na mysli neměl. Jeho výrok je radostné vyznání: Můj čas je v tvých rukou, Bože! Ovšem než k tomu dospěl, něco ho to stálo. A jak to vše bylo, ukáže souvislost.

kontext

O žalmu 31 říká jeho důkladný vykladač a autor největšího žalmového komentáře H. J. Kraus, že v něm jde o prosbu, důvěru i dík smrtelně ohroženého. Žalm má dva díly, oba vykazují stejný postup: 1. nářek, 2. vyznání důvěry – na základě vnitřního obratu žalmisty, a 3. dík.

První díl obsahuje verše 1-9, druhý 10-25. Začíná popisem toho, jak a čím je modlitebník ohrožen. Vyznává tu: „Žalostí zajisté zahynulo zdraví mé, a léta má od úpění, zemdlena bídou síla má a kosti vyprahly. U všech nepřátel svých jsem v pohánění, a nejvíce u sousedů, známým pak svým jsem strašidlem. Kteříž mne vídají vně, utíkají přede mnou. Vyšel jsem z paměti tak jako mrtvý, učiněn jsem jako nádoby rozražená. Nebo slyším utrhaní mnohých, strach odevšad, když proti mně spolu se puntují, lstivě přemýšlejíce, jak by odjali duši mou.“

Odjali duši – to je smrtelné ohrožení. Snad alespoň někteří z nás a alespoň trochu známe situaci, kdy už má člověk na kahánku. Co dělá ohrožený? A co děláme my na jeho místě? O sobě to víme. Snažíme se sami zachránit, jak se dá. Bráníme se, shledáváme pomoc, spojence i zbraně, upadáme do strachu a křečí. Jsme k leccemu ochotní, co se nám ještě včera přičilo. Strach hluboce souvisí s hříchem.

text

A co dělá žalmista – na rozdíl od nás? Odevzdává to vše i sama sebe Bohu. Kdybychom si přeložili z hebrejštiny podle smyslu, zněl by: A(le) já (navzdory všemu) jsem spolehl (jen a jn) na tebe, Hospodine! Řekl jsem (si totiž): Ty (sám) jsi můj Bůh, (a proto) ve tvé ruce (a nikde jinde) jsou mé lhůty (hebrejsky *ittót*). Vytrhni (vychvať, vyrvi) mne z rukou mých nepřátel, od těch, kdo mne pronásledují.

obsah

Obsah jeho vyznání nám vyvstane před očima zřetelněji, jestliže si je rozvedeme do protikladů: Co dělá žalmista, a co jiní. Jiní spoléhají na sebe, on na Boha, a to zjeveného (Ex 3, 14). Jiní si říkají: Dokážeme to! Nebo zase: Nedokážeme to! Žalmista si říká: Já ti přece patřím, ty jsi můj Bůh (ohlas formule smlouvy), a proto jsou přece ve tvé ruce, a v ničí cizí, mé lhůty i můj úděl, tedy zkrátka všechno, co mám i co jsem. Tam, kde si jiní zoufají nebo silácky dodávají odvalu problematickou autosugescí, může být žalmista syrově realistický: Já už sám nedokážu nic, ani utéci z toho, co se mi stalo jakoby hořícím domem. A přece to není konec, protože jsi zde ty, můj Bože! Vytrhni mne, vyrvi mne ze záhuby, z obklíčení, z pomíjení i z moci Nicoty!

Srovnáním se ukazují rozdíly mezi žalmistou a námi ještě zřetelněji: On nehledá lidskou pomoc, my ano, a stále znovu. On se nechce sám ani bránit ani ospravedlnovat, nesvádí nic na Boha a na situaci, vidí svou bídu a svou ztracenost. – A přece důvěruje Bohu a tato důvěra ve svrchovaného Hospodina jej navzdory vši lidské zkušenosti osvobozuje od panického strachu, v němž my často utíkáme zmateně

rovnou do náruče Nepřítele. Žalmista přijímá své hranice, svůj život jako lhůtu a úděl. A tak ví, že i když je to nejednou úděl těžký, není nesmyslný. Má svůj cíl, který mu od věků určil Bůh. toto přijetí vlastního omezení, ohraničenosti, svého údělu, je opakem snahy přidat ke své postavě či lhůtě (obojí! - Mt 6,27) loket či alespoň píd. Je protikladem výpravy – loupežné – za zbožím, o němž mluví Fp 2,7 (v návaznosti na svádění Gn 3,5).

Takové odevzdání všeho Bohu vede ovšem až na hranice života, ba až ke smrti a do smrti, do situace, kdy obklíčenému, který sám ze svého údělu neutekl, zbývá už jen prosba o vytrhnutí z ruky nepřátel. Jsem přece ve tvé ruce, Bože, i když se zdá, že jsem už docela jen v ruce nepřátel, intrik úkladů a smrti! Kéž se to projeví! Kéž se tvá moc zjeví v tom, co se mnou bude dál, v mém dalším příběhu, v mé budoucnosti! Už to vše záleží jen na tobě, Bože!

My tak ovšem nemluvíme, modlíme se tak zřídka. Tak se modlí Služebník, který se odevzdal Bohu bez výhrad a podmínek, bez hranic a cele. Starý zákon nám staví před oči roli Služebníka, kterou mnozí nesli, ale žádný nenaplnil. Až ten, který řekl na kříži: Otče, v ruce tvé poručím ducha svého (Lk 23,46). Ale to je citát právě z vykládaného žalmu, z jeho šestého verše: „V ruce tvé poručím ducha svého, nebo jsi mne vykoupil, Bože silný a věrný.“ Tak se ukazuje, že žalmista a modlitebník je především a v plnosti Pán Ježíš Kristus.

výtěžek

Ale nevzdaluje nás takový výklad od textu? Neříká se tím vlastně, že se nás tento výrok netýká? To je závažná otázka. Jistě činí náš vstup do tohoto vyznání na první pohled složitější. Ale zároveň pravdivější. Nemusíme být totiž nejdříve jiní, lepší, aby se nás bible týkala. Nemusíme být nejdřív sami ze sebe jako Kristus, nýbrž smíme se Kristu odevzdat, aby on nás s sebou do tohoto vyznání vzal. Co je k tomu třeba? Pochopit své troskotání, svou bídu jako Boží dar, jímž nás Bůh osvobozuje pro Kristovu cestu, jímž nás přibližuje Prvorozenému, ba jímž nás právě Prvorozený bere s sebou.

A teprve odtud, z této perspektivy, se také ukazuje, o jakého Nepřítele tu vlastně jde: Je to nepřítel či nepřátel Služebníka, ne naši. Nejsou to lidé nám nepohodlní, ale je to vše, co nás nebo druhé vzdaluje od cesty našeho Pána. Jsou to postoje, zájmy, struktury, zlé mocnosti, které se všelijak, leckdy velmi zakukleně a rafinovaně, stavějí mezi nás a Krista, je to vše, co se jemu samému staví do cesty, když k nám přichází jako náš Spasitel, a chce ho znovu a ještě důkladněji odklidit, nejen do hrobu tělesného, z něhož už povstal, ale do hrobu zapomenutí, z něhož prý se už nezvedne. Tak to říkají ti, kdo ho odklízejí. – Ale on znovu povstává, znovu přichází – a jeho příchod je advent! – a mocí lásky se ujímá všech sevřených a obklíčených hříchem, bídou a pomíjením, a tak ty své vytrhuje z moci Nepřítele.

Jdeme-li s ním, smíme navzdory všemu v nás i kolem nás s ním vyznávat: Ale já v tobě naději skládám Hospodine; řekl jsem: Bůh můj jsi ty. V rukou mých jsou časové tvoji, vytrhni mne z ruky nepřátel mých a těch, kteří mne stíhají.

(Jan Heller, z knihy Stezka ve skalách)

Hvězda a tři dary

O vánocích se skláníme před podivností vyvolení: věky očekávaný Zachránce se dá nalézt předně chudým a neslavným pastýřům, ne váženým a bohatým předákům náboženské společnosti. Poslové nebes přijdou nejdřív k opovrženým prostáčkům na horách, ne ke knížatům a kněžím sídelního města Jeruzaléma. Neurozené ve světě a za nic položené vyvolil Bůh (1K 1,28). A pak hned cizince, pohany, učené astrology. Není to zvláštní? Ze svého lidu ty dole, prostinké duše, z pohanů však ta nahoře, vzdělané mágy. To na svědectví, že Světlo světa přišlo pro všechny, pro církve i národy, pro učené i neučené, pro bohaté i chudé, a ovšem: pro malé i velké děti. Stvořitel nebes i země nedělá rozdílů, jaké my děláme. On si vybere, koho a kdy chce, nám na podiv. A on mí i podivné cesty, jak najít člověka, jemuž chce dát své světlo. Jen pohledme, jak našel a vedl pohanské učence, aby našli hledaného Krále. Jediný dobrý a spravedlivý totiž „chce, aby všichni lidé byli spaseni a došli poznání pravdy“ (1Tm 2,4).

Z jeho vůle přišli k jeho synu i cizinci z veliké dálky. Byla to cesta delší než celá naše zem. A přitom se muselo cestovat i nehostinnou pouští. Tenkrát to nebyla taková maličkost jako dnes, když nebyly vlaky, auta ani letadla. A cestovat na velbloudech bylo i nákladnější: Sehnat k těm korábům pouště lidi, opatřit potravu na mnoho dní, nakoupit zbraně na zvěř i lupiče, a kdoví co ještě zařídit, aby cesta byla vůbec možná. Pak teprv se mohlo jet, ne dny, ale týdny. Vždyť oni cizinci byli až z Babylona, odkud přišel kdysi Abraham.

A co byli zač? Kralická překládá „mudrci od východu“, mohla však nechat řecké slovo mágové. To byli hvězdopřevci, astrologové, hádali z hvězd, z postavení souhvězdí. Dnes je astrologie pavěda (ač se nemálo rozmohla). Orientálcům tehdy patřila k matematice i fyzice jako jedna z věd. Nebyli to tedy králové, jak dochovala jedna tradice. Ani se neříká, zda byli tři. To ony tři dary přivedly na myšlenku, že šlo o tři dárcy. Vpravdě se jednalo o jménem neznámé učence, jaké si brávali perští a médští králové mezi své rádce. Ke králům tudíž měli blízko. Asi jako se dnes vladaři národů radí s univerzitními profesory (kdyby nám to Pán Bůh dal – pozn. red.) a říkají, že jim věda ukazuje cestu. Tenkrát hleděli raději k nebesům, když hledali cestu na zemi.

Mágové vzhlíželi ke hvězdám, když pátrali, kde se má narodit Pán pánů. A když spatřili novou hvězdu, věřili, že znamená mimořádnou událost na zemi. A k ní že dojde v té části země, kterou představuje souhvězdí, v němž se hvězda ukázala. Hvěz-

dář Kepler usoudil, že šlo o zvláštní seskupení Venuše, Jupitera a Marsu v souhvězdí Ryb. Dle chaldejských výkladů bylo toto souhvězdí symbolem Palestiny, Judeje. A snad se těm mágům dostaly do rukou i knihy Starého zákona. Vždyť v Babylonu zůstalo mnoho Judejců z času zajetí. Mohli tedy číst slavné proroctví: Vyjde hvězda z Jákoba a povstane berla z Izraele, která poláme knížata Moábská (Nu 24,17). To je ohlášení příchodu panovníka. Však se ptají: Kde je ten narozený král židovský? A jako příštímu králi obětují dítěti, k němuž je dovedla hvězda.

Obětují tři nejvzácnější drahocennosti země: zlato, kadidlo a myrhu. Co jim rozumět? Zlatem nazývá apoštol dílo vykonané z víry ke cti a slávě Stavitel chrámu, ano jeho Základu (1K 3,11). O člověku svědčí jeho životní dílo, jaké tu zanechá. Záleží, ve jménu čeho nebo koho své dílo koná. Dělat vždy a všude čistou práci, i tu nejmenší, to je slavné. Každý úkol do školy i ve škole života dělat, jako by právě na tom závisela spása mé duše. I tou sebemenší prací má přece být oslaven Mistr na mistry, který mi toto dílo uložit. Tak rosteš k úkolům vždy větším a tvé dílo jednou v ohni soudu neshoří (1K 3,12-15). Však dnes je církev ve světě hodnocena předně dle díla. Činy, ovocem Ducha, přesvědčuje víc, než slovy. Pak teprv jí začnou lidé i naslouchat.

Proto je kadidlo až na místě druhém. Ona vzácná pryskyřice, dovážená z Arábie, Afriky a Indie, byla totiž a je symbolem modlitby. Vzhůru stoupající vonný dým zobrazuje modlitbu stoupající k Dárci všeho (Zj 8,3). Činem víry křesťan přesvědčuje, avšak srdce druhého jím nezměníš. Lidské srdce, mé i tvé, přátelské jako nepřátelské, má ve své moci sám jeho Učinitel. On je s to je změnit svým Duchem. A o tento největší dar, v němž Bůh dává sám sebe, ty smíš a máš prosit. Dává ho přece ochotněji, než lidští otcové dárky svým dětem (Lk 11,13)! Za dary a ovoce Ducha chce Otec být prošen kvůli nám: Abychom tak věděli, že je v sobě nemáme a že on je rád i štědrě rozdává všem chudým. A ještě jedno své královské slovo dává Kristus (Mt 18,19): Dva, je dva jednomyslní modlitebníci mohou měnit běh světa. Mohou přemáhat odpůrce, zavírat tlamy lvům, otvírat vrata věznic a porážet samu smrt. Tak je církev skrytou kněžnou v národech! Mocí modlitby a zástupným přimlouváním se u Boha. A nepřijmou-li vladaři tuto službu církve? Vezmou-li ji v nenávisť, chtějí-li ji zničit?

Pak zbývá to třetí, co zobrazuje myrha. Pryskyřice balzamové vůně tvořila součást posvátného oleje (Ex 30,23nn) a byla užívána i k balzamování mrtvých těl (J 19,39). Olejem z ní byl posvěcován oltář i kněží, Áronovci, a hořkou chutí kořenila velikonočního beránka, k připomínce hořké poroby egyptské. Pohrdne-li člověk a svět službou církve, ba zaútočí-li na ni, nesmí se ona hájit mocensky. Může-li, smí utéci do jiné krajiny jako Josef s Marií do Egypta nebo Pavel z Damašku. Jinak je jejím údělem kráčet dle Kristových šlépějí, zříkat se své zdejší existence, pro Jméno a učení nastavovat i své tělo a vítězit trpělivým nesením vloženého kříže. Vítězí, když je bita. A čím víc je lisována, tím více roste a sílí. Za jednoho svědka vyroste

jich deset, za deset stovky, až se její protivnice začne bát. Nakonec odpůrkyně obrátí anebo prohraje. V protivných vichřicích je věrná církev nepřemožitelná!

My dnes většinou nejsme voláni ke svědectví martyra Štěpána. Každý z nás však může dosvědčovat moc i moudrost Kristovu denně: Když tě někdo uráží, pomlouvá, ponižuje, jsi-li bratr či sestra Milého, nevracej zlým za zlé. Přemáhej v Dobrém zlé jako královsky vznešený David (1S 24,16). A poznáš, jak vítězství nad svou vlastní sebeúctou a sebeláskou není vůbec v naší síle. Jen milostí a mocí Ducha slaví člověk vítězství nad sebou samým. Žádná věda ani jóga mu v tomto boji nepomůže. Kristu jedinému je dána moc nad naším hrdým srdcem. Tomu Králi, jemuž se jednou pokloní i filosofové a vědci, knížata a králové země (Zj 21,24). Jako se před ním již poklonili východní učenci starověku. Hrdé lidství se sklóní, až se naplní vidění žal-mistovo: „Rozpomenou a obrátí se k Pánu všechny končiny země, a skláněti se budou před ním všechny čeledi národů“ (Ž 22,28).

(Jiří Ruml, 1973, z knihy Brána i klíč)

dějiny

Několik slov k velkému výročí Kralického kancionálu

Eliška Baťová

„Proto Bůh dal člověku jazyk a rty k chvále své způsobné, aby nejen přemyšlováním, čítáním, slyšením a mluvením, ale i hlasitým prozpěvováním jeho ctil a oslavoval,“ čteme v úvodní pasáži předmluvy ke kancionálovému tisku, od jehož vydání v roce 1615 uplynulo letos 400 let. Jde o zpěvník o více než 700 stranách s titulem začínajícím slovy Písně duchovní evanjelistské, z Písem svatých a v nich zavřeného Božího učení složené, který je vzhledem k místu svého tisku nazýván zkráceně Kralický kancionál. Vyšel jako osmá velká notovaná písňová edice Jednoty bratrské (považujeme-li rané nedochované tisky za nenotované), a to v pořadí již čtvrtá pořizovaná bratrskou tiskárnou v Kralicích nad Oslavou. Přes značný počet notovaných předchůdců Kralického kancionálu je toto vydání v mnoha směrech významné a originální.

Zpěv Jednoty bratrské, který zpočátku navazoval na jednoduché liturgické principy táborské církve, je ve svých nejstarších dochovaných podobách spojen s liturgickou reformou Lukáše Pražského (1460–1528). Ta znamenala pro podobu zpěvního repertoáru Jednoty užší napojení na tradiční liturgické texty, významné přiblížení k dobovému utrakvistickému zpěvu v oblasti užívaných chorálních melodií a zejména sestavení základního souboru zpěvů pro jednotlivé svátky církevního roku i pro obřady spojené s udílením svátostí. Lukášem vytvořený repertoárový korpus přebírá pak generace Jana Roha (1485/90–1547) a Jana Augusty (1500–1572), která doplňuje některé lutersky orientované texty a přizpůsobuje bratrský zpěv představě o celoročním průběžném výkladu Apoštolského vyznání víry. Po neúspěšném stavovském povstání v roce 1547, kdy je Jednota tvrdě pronásledována a Jan Augusta uvězněn, začíná mít na podobu bratrského zpěvu zásadní vliv Jan Blahoslav (1523–1571). Jeho cílem je důsledně ctít Lukášův liturgický a hymnologický odkaz, zároveň se však snaží, aby obsah kancionálů odpovídal soudobým estetickým požadavkům humanistické poezie i hudby. Znovu se tak bratrský zpěvní repertoár – přes svůj značně konzervativní ráz – přibližuje aktuálním trendům v oblasti jednohlasu.

Po smrti Jana Blahoslava se jím vytvořená podoba kancionálu stává kodifikovanou a kniha je tak vydávána opakovaně bez významnějších vnitřních změn. I v předchozím období bylo množství autorských počínů členů Jednoty ponecháno bratrskou cenzurou mimo oficiální tištěnou produkci, nyní se však v rámci těchto neoficiálních aktivit rodí (v souladu s dobovou kalvínskou orientací) zásadní dílo bratrské hymnografie – Strejcův český písňový žaltář na melodie převzaté z prostředí švýcarské reformace. U vzniku tvorby žalmových parafrází, ovlivněných francouzským přebásněním Clémenta Marota, stál Esrom Rüdinger (1523–1591). Právě on snad inspiroval Jiřího Strejce (1536–1599), jehož Žalмовé neb Zpěvové svatého Davida vyšly v letech 1587 a 1598 v Kralicích a přes 10 dalších vydání se uskutečnilo mezi roky 1590 a 1620 v Praze. Teprve Kralický kancionál z roku 1615 se však stal první velkou edicí, kam byly Strejcovy žalmy – které dnes k písňovému repertoáru Jednoty bratrské neodmyslitelně patří – oficiálně zařazeny. Sami editoři v předmluvě (jež je zde poprvé od roku 1561 nově napsaná) přiznávají, že žaltář vyšel dříve „netoliko od nás, ale s povolením našim.“ Zařazení Stějcových žalmů do hlavního písňového výběru se paradoxně stalo až na samém sklonku působení předbělohorské Jednoty bratrské, v době, kdy podle slov předmluvy „již mnozí národové v svých jazycích v rytmy uvedené je [...] prozpěvují“ a sama Jednota je podle následujících slov textu ve svých shromážděních užívá.

Vedle využití Strejcových žalmů a sepsání nové předmluvy si sestavovatelé dovolili i řadu dalších změn, které po padesáti letech repertoárové stability bratrských kancionálů byly zřejmě již neodvratné. Vydání bylo podle nich mimo jiné vedeno doslova „vlastní a rozličnou potřebou skorygování a přehlédnutí“ starších kancionálů, neboť zjistili, že jsou tu „nejedny věci napravení hodné“. Dále se v předmluvě

tvrdí, že „smysl některých sentencí a slov zatemnělý byl“ a „způsob mluvení nynějšímu věku neobyčejný“. Tradičně uváděné chorální zpěvy jsou nyní již vnímány jako „nesnadné, takže se jich všudy a ode všech uživati nemohlo“, některé písně jsou zase spatřovány jako „příliš dlouhé“ nebo přebytečné, neboť se jich „nikdy nezpívalo“.

Přes zachování podstatné části starších zpěvů vykračuje bratrská kancionálová tvorba díky vydání Kralického kancionálu z Blahoslavem kodifikovaného repertoárového rámce, jenž byl úzce svázán s českou středověkou tradicí, a otevírá se novému pojetí zpěvníků, na které však mohou navázat už jen exilovní hymnografové. Zároveň je Kralický kancionál další ukázkou skutečnosti, že bratrský zpěv v předbělohorském období nikdy stylově zcela neustrnul a postupně absorboval aktuální hudební i textové trendy.

unitas fratrum

Irena Xhaferi z Elbasanu v Albánii

Vždycky jsem byla rebelka. Už když jsem byla dítě a měla jsem něco udělat, neudělala jsem to. A když jsem něco neměla dělat, udělala jsem to. Později jsem se hádala se všemi o všechno. Zvlášť ráda jsem se hádala se svým otcem, důstojníkem, který nebyl zvyklý na to, že by mu někdo odporoval. Denně byly hádky kolem mého oblečení. Nosila jsem krátké sukně a úzká trička a vypadala jsem jako hippie: na ruku dlouhé nehty, spousta prstýnků a barevné náramky.

Přitom jsem pocházela ze zbožné muslimské rodiny. Dědeček byl imám (muslimský duchovní) a žil velice zbožně. Moji rodiče vyrostli v době komunismu a byli ateisté. Byla jsem vychovaná převážně babičkou a dědou. Ti mě naučili respektovat každou víru a tak jsem byla v podstatě otevřená pro věci víry.

Když mi bylo patnáct, začala se moje kamarádka učit angličtinu s několika cizinci. Chtěla jsem se také naučit anglicky a tak jsem se k ní připojila. Cizinci patřili k nějaké církvi a pořádali také biblické hodiny. Když jsem o tom vyprávěla svým rodičům, zakázali mi tam chodit. Tak jsem začala chodit na kurs angličtiny na vlastní pěst.

Na první den kurzu jsem si oblékla průhlednou halenku, úzké kalhoty a boty na vysokých podpatcích. K tomu mě zdobilo dvacet náramků, šest prstýnků, dva obrovské kruhy v uších a silná vrstva make-upu. Když jsem přišla do sborového centra, viděla jsem deset přirozeně oblečených mladých cizinců: jednoduchá trička, džíny, sportovní boty. Byla jsem překvapená a styděla jsem se za svůj zjev.

Napříště jsem se oblékla stejně, jako lidé v naší skupině. Když tatínek viděl tu změnu, dovolil mi do kurzu chodit. Později jsem začala chodit na biblické vyučování v angličtině. Rodina si myslela, že se jen učím anglicky. Své malé tajemství jsem si udržela tři roky.

Potom zemřela moje babička. Hodně jsem nad ní truchlila a přemýšlela o smrti. Lidé ve sboru mi velice pomohli. Když jsem vyprávěla svým rodičům, že chodím na biblické vyučování, byli ze mě zklamaní. Kromě toho jsem je obelhávala. Ale podařilo se mi je přesvědčit, že jsem se v církvi naučila spoustu dobrých věcí. Nakonec se s mou cestou smířili.

Protože se mi církev stala domovem, chtěla jsem se nechat pokřtít. Moji rodiče by mi to dovolili, nebýt mých tří tet. Ty se mnou začaly vést „třetí světovou válku“. Obvinily mě, že jsem zradila tradiční rodinné náboženství. Nakonec rodiče ignorovali nářky mých tetiček a dovolili mi křest, který jsem přijala v den svých 18. narozenin.

(Herrnhuter Bote, listopad 2015, přeložila Nada Bětáková)

Odchod bratra biskupa Greena

Z ústředí Unitas fratrum jsme dostali zprávu, že 20. listopadu zemřel aljašský biskup Jednoty bratrské Peter Green. Jak píše sestry a bratři z Aljašky, pokorná a přátelská přítomnost bratra biskupa Greena bude chybět nejen jeho rodině, ale všem, kdo ho znali. Aljašská provincie na něj vzpomíná s vděčností za jeho službu a s nadějí, že vešel v pokoj svého Pána.

Kazatelská cena Jana Husa

V neděli prvního listopadu byla v rámci slavnostních bohoslužeb a navazujících hodů lásky udělena třem kazatelům, kteří ještě nikdy nebyli v Ochránově. Shodou okolností pocházeli ze tří jazykových oblastí, ve kterých byla počátkem roku kazatelská cena Jana Husa vyhlášena: německé, holandské a české.

První cenu obdržel nizozemský kazatel Herman Koetsveld. Jeho kázání se soustředilo na zvěst evangelia v našem hluboce rozděleném světě, plném násilí mezi národy i náboženstvími, násilí, které se ještě prohlašuje za bohem chtěné. Evangelium však je zvěstí o překonání rozdělení a pokoji se všemi.

Překonávání mezi či hranic bylo tématem i druhého oceněného kázání, které poslal student teologie v Halle Philipp Greifenstein. Soustředil se na příběh uředníka Ananiáše (Sk 9), který je poslán za nepřitelem (Saulem), aby ho přijal jako bratra.

Konečně třetím oceněným je brněnský evangelický kazatel Jiří Gruber, současně také předseda synodu ČCE. Jeho kázání o Josefovi z Arimatie si můžete přečíst sami.

Shromáždění v ochranovské modlitebně bylo něco jako svátek církevní řeči. Nejen kázání, ale slavnostní proslovy hodnotitelů, kteří laureáty představovali, zvláštní liturgie pro tuto příležitost a pěvecký sbor, i poděkování oceněných vytvořily atmosféru radosti ze slova, radosti, že můžeme v církvi naslouchat i uslyšet slovo dobré a mocné. Za to buď Bohu dík.

Na obrázku zleva ocenění: Herman Koetsveld, farář v Hengelo; Jiří Gruber, farář ČCE v Brně, Philipp Greifenstein, student teologie na univerzitě v Halle. Členové poroty: Dr. Ciska Stark, Universita Amsterdam, Dr. Bernhard Goodwin, Universita Mnichov, Frieder Vollprecht, kazatel Jednoty v Basileji, Dr. Christian Staffa, Ev. Akademie Berlín. Foto: Erdmann Carstens

Kázání Jiřího Grubera

(Čtení Tobiáš 1,16 – 2,8)

Za Salmanasarových dnů jsem často dával almužny svým pokrevním bratřím, svůj chléb jsem dával hladovějícím a svůj oděv těm, kteří byli nazí; a když jsem viděl mrtvolu svých krajanů pohozené za hradbami Ninive, pohřbíval jsem je.

Když se Senacherib poté, co tohoto rouhače Nebeský král ztrestal, vrátil jako uprchlík z Judska, pobíl ve hněvu velký počet Izraelitů. - Tehdy jsem sebral jejich těla, abych je pohřbil; Senacherib je hledal a už je nenalezl.

Jakýsi Ninivan krále zpravil o tom, že tím tajným hrobařem jsem já. Když jsem se dozvěděl, že to král o mně ví, a viděl jsem, že mě hledají, aby mě vydali na smrt, dostal jsem strach a uprchl jsem. Všechny můj majetek byl obstaven; vše bylo zabaveno ve prospěch pokladny; nezůstalo mi nic, jen má žena Anna a můj syn Tobiáš.

Za necelých čtyřicet dní potom krále zavraždili a nastoupil po něm jeho syn Asarhadon. Účetnictvím království byl pověřen syn mého bratra Achikar, jenž měl na starosti i vrchní řízení správních záležitostí. Tehdy se Achikar za mne přimluvil a já jsem se směl vrátit do Ninive. Za asyrského krále Senacheriba býval totiž Achikar nejvyšším číšníkem, strážcem pečeti, správcem a vrchním účetním; a Asarhadon mu ty úřady ponechal. Byl se mnou spřízněn, byl to můj synovec.

Za Asarhadonova kralování jsem se tedy vrátil domů a byla mi navrácena má žena Anna a můj syn Tobiáš. Na náš svátek Letnic byla dobrá večere. Usadil jsem se k jídlu, přistavili mi stůl a přinesli mi několik chodů. Tu jsem řekl svému synu Tobiášovi: „Běž, dítě, a vyhledej mezi našimi bratry odvečenými do Ninive nějakého chudáka věrného srdce a přiveď ho, aby společně se mnou pojedl. Počkám, dítě, až se vrátíš.“

Tobiáš se tedy vydal pro nějakého chudáka z našich bratří, ale vrátil se a řekl: „Otče!“ Odpověděl jsem: „Tak co, dítě?“ On pokračoval: „Otče, právě zavraždili někoho z našeho lidu, zaškrtili ho, pak ho pohodili na tržiště a dosud tam je.“ Vyskočil jsem, jídlo jsem nechal netknuté, toho člověka jsem z náměstí odnesl, uložil ho do pokoje a čekal jsem, až zapadne slunce, abych ho pochoval. Vrátil jsem se, umyl se a zarmouceně pojedl chléb a vzpomínal si přitom na slova proroka Ámose o Betelu: Vaše svátky se promění ve smutek a všechny vaše chvalozpěvy v nářky. A zaplakal jsem. Když potom zapadlo slunce, šel jsem vykopat jámu a pohřbil jsem ho.

Sousedé se smíchem říkali: „Hle! Už se nebojí. Nestačí mu, že na jeho hlavu je vypsána odměna. Poprvé utekl a teď už se zase dal do pohřbívání mrtvých!“

(Text kázání Marek 15,42-46)

A když už nastal večer - byl totiž den přípravy, předvečer soboty - přišel Josef z Ari-matie, vážený člen rady, který také očekával království Boží, dodal si odvahy, vešel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Pilát se podivil, že Ježíš už zemřel; zavolal setníka

a zeptal se ho, je-li už dlouho mrtev. A když mu to setník potvrdil, daroval mrtvé tělo Josefovi. Ten koupil plátno, šňal Ježíše z kříže, zavinul ho do plátna a položil do hrobu, který byl vytesán ve skále, a ke vchodu přivalil kámen.

Milé sestry a milí bratři!

Příběh o Josefovi z Arimatie, který si vyžádal Ježíšovo tělo, aby je mohl důstojně pohřbit, je zaznamenán ve všech čtyřech evangeliích. To znamená, že tvoří základní kámen velikonočního příběhu. Je smutný, ale neměli bychom ho přeslechnout. Když dnes slavíme velikonoce, víme už dopředu, jak to dopadlo. Velký pátek pro nás už není tragedií, ale začátkem příběhu, který končí zmrtvýchvstáním. Příběh o Ježíšově pohřbu nám však chce říci, že víra musí být připravena i na chvíle, kdy se bude zdát, že se vším, v co jsme doufali, je navždy konec.

Ve chvíli, kdy Ježíš zemřel, skončily všechny možné i nemožné naděje, které do něj lidé vkládali. Dokud visel na kříži, bylo stále ještě možné doufat. Ukřižování bylo kruté zejména v tom, že odsouzený umíral dlouho. Často i několik dnů a všem na očích. Bylo to pomalé mučení, které mělo zastrašit a umlčet všechny odpůrce režimu. Dokud Ježíš visel na kříži, bylo stále ještě možné doufat v zázrak.

Třeba nakonec přece jen sestoupí z kříže. Nebo nastane konec světa. Třeba se Pilát slituje a dá odsouzeného sejmout. Všechno je možné, dokud člověk ještě dýchá.

Ale Ježíš zemřel velmi brzo. A s ním i všechny naděje. Dovedeme si vůbec představit, jak kruté a hrozné to muselo být pro všechny, kteří mu tehdy uvěřili? Bylo to stejně beznadějně a definitivní, jako když nám zemře někdo blízký a my víme, že už na tom nic nezměníme. Ve skutečnosti to však bylo ještě těžší. Když nám někdo zemře, máme pořád ještě Boha, který nám dá novou sílu. Jak ale měli dál žít ti, kterým „zemřel Bůh“? Ti, kteří uvěřili, že Ježíš je zachráněním z každého nebezpečí? A přitom nedokázal zachránit ani sám sebe.

S Ježíšem zemřela učeďníkům všechna jejich naděje, víra a radost. Svět se jim zhroutil a oni nevěděli, jak dál žít. Bylo to, jako kdyby nám někdo dokázal, že Ježíš nikdy nežil. Bylo to, jako kdyby nám někdo vzal víru, která nás držela celý život.

O to víc překvapí, že se našel jeden statečný muž, který se v této beznadějně situaci nepřestal k Ježíšovi hlásit. Po dvanácti učeďnících jakoby se slehla země. Ale je tu jeden tajný sympatizant, který se až dosud skrýval, aby ve chvíli nejtěžší udělal, k čemu se nikdo jiný nevzchopil. Josef našel odvahu, šel za Pilátem a požádal ho o Ježíšovo tělo. S takovou prosbou za vladařem většinou přicházela rodina. Ale Josef z Arimatie nebyl příbuzný. Nemá se nač vymluvit. Když požádá o Ježíšovo tělo, dá jasně a veřejně najevo, že se pořád hlásí k Ježíšovi a nedal se poučit ani tím, že byl právě odsouzen a ukřižován jako falešný židovský král.

Když je někdo odvážný, většinou doufá, že jeho odvaha něco přinese a změní. Když voják riskuje život, dělá to proto, aby bránil svou zemi. Když se hasič vrhá do

nebezpečí, doufá, že někomu zachrání život. Když se lékař a pacient rozhodnou pro riskantní operaci, věří, že je alespoň nějaká šance na přežití. Když si někdo půjčí peníze a založí firmu, doufá, že prorazí na trhu. Naše odvaha je závislá na naději, která se před námi rýsuje.

Ale Josef žádnou naději neměl a mít nemohl. Jeho naděje zemřela s Ježíšem. I on očekával příchod Božího království, ale nyní už ví, že nepřijde.

A přece právě tento Josef vstal, šel za Pilátem a požádal o Ježíšovo tělo. Riskoval tím své postavení i dobré jméno. Ze svého činu nebude mít vůbec nic. Ani slávu, ani obdiv, leda ostudu. Židé ho odsoudí, Římané se mu vysmějí. Popravené obvykle házeli do odpadní jámy. Ale Josef to nedopustí a prokáže mrtvému a poraženému Ježíši poslední službu. Jeho odvážný čin se v tu chvíli zdá být marný a zbytečný. Nic se tím nezmění a nikomu z živých to nepomůže.

A přitom to bude právě tento Josefův čin, který dá zvěsti o vzkříšení obsah a jasné kontury. Díky Josefovi budeme jednou kázat a zpívat, že kámen byl odvalen a hrob zůstal prázdný. Josefova věrnost až za hrob měla smysl. Jeho zdánlivě nesmyslná odvaha, s kterou šel za Pilátem, se ukázala být správná a důležitá, i když v dané chvíli vypadala zbytečná a marná.

V tom vidím velké povzbuzení. V našem životě nastávají chvíle, kdy se nám zdá, že všechno je marné a zbytečné. Dobré nápady neuspějí. Blízcí lidé zemřou. Selže nám zdraví. Opustí nás přátelé. Mohou přijít chvíle, kdy nebude čemu věřit a na všechno bude pozdě. A přece i tehdy má smysl zůstat věrný a milovat až za hrob.

Dnešní evangelium nám potvrzuje, že mělo smysl hlásit se k mrtvému Ježíši. Ne proto, že třetího dne vstane z mrtvých. To v tu chvíli nemohl nikdo vědět. Ale proto, že věrnost a láska patří i poraženým.

Když Boží dílo prohrává, pořád je to Boží dílo a blahoslavení, kdo se k němu nepřestávají hlásit. I když se dnes církev podle všech ukazatelů zmenšuje a mnohé sbory zanikají, pořád má smysl zpívat žalmy a chodit do kostela. Není to křeč, není to hloupost, není to směšné ani zbytečné. Jestliže mělo smysl jít za Pilátem a požádat o Ježíšovo mrtvé tělo, pak má smysl se modlit, i když naše prosby zůstávají nevyslyšené. Má smysl chodit do kostela, i když tam chodí už jen pár starých lidí. Má smysl číst bibli, i když se zdá být překonaná. Má smysl vyprávět dětem a vnukům, čemu jsme uvěřili, i když o tom často sami pochybujeme a mnohému nerozumíme. Bůh, který prohrává, je pořád ještě Bohem. I když nám právě nepomáhá, je stále hoden naší lásky. I když neudělal a nezměnil, co jsme chtěli, pořád mu stojí za to zachovat věrnost.

Možná, že teprve tehdy se víra stane opravdu vírou, až poznáme, že z ní nic nebudeme mít. Možná, že teprve tehdy se naše skutky promění v poklad v nebi, až nám za ně nikdo nepoděkuje a nikdo si jich nevšimne.

Úcta k mrtvým byla po staletí chápána jako nejvyšší projev lidskosti a milosrdenství. Za první doklad toho, že se z našich předků stávají lidé, se považuje úcta

k mrtvým a jejich pohřbívání. Jenže právě pohřbů dnes v naší zemi ubývá. Jak stát zrušil pohřebné, přestávají pozůstalí objednávat pohřby a zemřelí se tiše ztrácejí. Ve městech, ale i na venkově. Mnozí považují pohřeb, při němž se sejde rodina, přátelé, za zbytečný výdaj a ztrátu času.

Nevím, co se to s námi děje. Lidé si už neumí prokázat ani poslední poctu. Nevážíme si jeden druhého víc než věcí, které časem vyhodíme. Mnozí staří lidé dokonce říkají, že vlastní pohřeb ani nechťejí, prý aby nikoho neobtěžovali a nezatěžovali. Sami sebe si tak neváží. Není divu, když zapomněli, jak vysokou cenu mají v Božích očích. Jako kdyby jejich život nestál ani za to, aby se pár lidí sešlo a zastavilo. Každý pohřeb je příležitost projevit lásku, úctu a tichou naději.

Ale je tu ještě jiná paralela. Medicína dnes dovede léčit a uzdravovat, ale už méně dovede pečovat o umírající. Dokud je naděje na uzdravení, vydávají pojišťovny statisíce na léčbu, ale když je jasné, že se blíží konec, nastává problém. Když už se nedá nic dělat a není co léčit, umírající začínají být na obtíž. Jedna z možností je léčebna dlouhodobě nemocných nebo hospic, ale když někomu umírá dítě nebo manželka, chce je mít doma, chce s nimi být do poslední chvíle. Ale pečovat doma o umírající není snadné a vyžaduje to odbornou pomoc. Děje se tak ale pouze na dobrovolnické bázi. K financování domácí paliativní péče je třeba u nás zakládat nadace, protože pojišťovny na ni nepřispívají.

Právě v takových situacích se však ukáže, co je to skutečná láska a věrnost. Lékař nemůže pouze uzdravovat, lékař musí umět také doprovázet umírající. Rodina už nemůže nic změnit, ale může svým blízkým poslední týdny výrazně usnadnit. Každá chvíle je vzácná a darovaná. Jsou chvíle, kdy naše práce a služba nepřináší žádné vykazatelné výsledky a přece je stejně důležitá, ušlechtilá, potřebná a posvátná, jako když někdo pomáhá dětem na světě. Vyspělost společnosti není jen v tom, kolik má kilometrů dálnic, ale také v tom, jako se chová k těm, kteří už nemají perspektivu. K trvale postiženým, přestárlým, opuštěným, neschopným, umírajícím a mrtvým.

Ještě jedna podrobnost je v dnešním příběhu zajímavá. Josef pohřbil Ježíše do nového hrobu, kde dosud nebyl nikdo položen. Takový hrob vytesaný do vápencové skály byl jistě drahý. Ale Ježíšův hrob je pozoruhodný ještě něčím jiným. Měl to být hrob Josefův. Každý rozumný člověk totiž myslí nejen na to, aby si postavil dům, zasadil strom a zplodil syna, ale ví, že musí mít také hrob a říci svým dětem, jak a kde chce být pohřben.

Josef si to všechno včas zařídil. Ale pak nabídl svůj hrob Ježíšovi. Dal mu to nejdůležitější, co měl – svůj hrob. Zaplacený hrob je naše poslední jistota. Josef ví, že kdyby náhle zemřel, má místo, kam bude uložen. Zařídil všechno, co bylo třeba. Ale nyní tam leží Ježíš.

Když dal Josef Ježíšovi svůj hrob, ustoupil mu tam, kde se neustupuje. Vzdal se něčeho, čeho se člověk běžně nevzdává. Tak jako se nikdo nezřekne důchodu a vlastního bytu, nevzdá se ani svého hrobového místa.

Ale Josef to pro Ježíše učinil a tím nevědomky cosi velikého naznačil. Ježíš pohřbený v cizím hrobě dostane po velikonocích docela nečekaný význam. Jestliže byl Ježíš položen do našeho hrobu, pak to znamená, že tam leží místo nás. Josef to netuší, ale svým činem dá Ježíšově smrti stejný význam, jaký jí dá Bůh. Ježíš zemřel a byl pohřben do našich hrobů místo nás, aby pro nás už hroby neznamenalý konečnou, ale začátek nové naděje a nového života.

Josef svým činem nevědomky napověděl, co udělá Bůh třetího dne, kdy se přizná k mrtvému Ježíši a vyrvе jeho tělo z hrobu. Josef posloužil mrtvému a dal mu svůj vlastní hrob. Díky tomu jsme však poznali, že všichni mrtví vstanou a naše hroby se otevřou.

A nakonec to poslední: Josef nesouhlasil s rozhodnutím velerady, která odsoudila Ježíše. Ale neprotestoval. Byl tajný učedník a ti většinou mlčí. I takoví však mají v Ježíšově příběhu místo. Lepší tajný učedník než žádný. Z bázlivé víry se může člověk probudit a vykonat slavné činy. Josef jakoby čekal na svou chvíli, o níž předem nevěděl. Je mnoho lidí, kteří tajně sympatizují s křesťanstvím. Zpovzdálí sledují, co dělá církve, ale nemají odvahu se k ní přiznat. Ale v jedné chvíli pohár jejich opatrnosti přeteče. Dají všechno na jednu miskú vah a jdou za Pilátem, když vidí, že všichni ostatní zbaběle mlčí nebo utekli.

Možná se někdy také chováme jako tajní učedníci. Stydíme se za svou nerozhodnost a opatrnost. Ale jednou přijde chvíle, kdy si nás Bůh povolá a vnuke nám do srdce odvahu. Kolik lidí se přizná k víře až ve stáří nebo v nemoci. Kolik lidí, se k církvi přizná, až když jsou sami a hledají přátele. Mnozí z nás se nemají v minulosti čím chlubit. Ale Bůh i s takovými počítá a dovede si je zmobilizovat, když je třeba.

Pro Josefa ta chvíle nastala, když Ježíš zemřel. Ten, který neměl odvahu hlásit se k živému Ježíšovi, když činil zázraky, našel odvahu přihlásit se k mrtvému, od kterého už nikdo nic nečeká. Naše víra je někdy jako skrytá síla, která v nás dřímá a čeká na svou chvíli. Tak jako malá jedlička, které se dlouhé roky krčí pod kmeny smrků a borovic. Ale když velké stromy padnou, malá jedlička začne růst a přeroste všechny ostatní stromy.

Každý z nás má před sebou chvíle, kdy tak jako Josef pozná – všechno, co jsem až dosud dělal, byla jen příprava na tento okamžik, kdy musím udělat, k čemu mě Bůh volá. Vystoupit z úkrytu, všechno dát stranou a zúročit, co jsem dostal.

Ježíši Kriste, děkujeme ti, že jsi zemřel. Ty jediný jsi nemusel. Svou smrtí jsi nám ukázat, že ani mrtví nejsou opuštěni a zapomenuti. To co nám připadá beznadějně, může být z tvého smilování slavné a nadějně. Amen.

Jiří Gruber

náš seniorát

Konvent ochranovského seniorátu

se konal v sobotu 7. listopadu v Turnově, který se stává jakousi Mekkou, kam se soustřeďují seniorátní akce všeho druhu.

Letošní program nebyl vyplněn dramatickými jednáními či volebními záležitostmi, i probíhal konvent poklidně a přátelsky, alespoň dle svědectví našeho zpravodaje, který dorazil pozdě (jel totiž omylem nejprve do Rovenska) a odjel dříve.

Uklidnění pro další sborový život by mohlo znamenat dořešení veškerých břemen souvisejících s převody sborových budov (odstranění předkupních práv), které je prakticky úspěšně provedeno. A dobře tak, neboť hospodářsky na klidu nepřidá pravidelné zvyšování odvodů na farářské platy, od letošního roku každoročně o zhruba 10 procent, jak bude klesat dotace od státu. Znamená to najít ve sborech shodu na nějaké schůdné strategii a samozřejmě zvýšenou obětavost – nebo dynamický růst počtu členů.

Zprávy ze sborů připomněly většinou věci známé, je nás tolik, že si „vidíme do talíře“. Za Evropskou kontinentální provincii byla přítomna sestra Benigna Carstens, která konvent pozdravila jménem ochranovského ředitelství.

Sborový den v Jablonci nad Nisou

Konal se o pěkné podzimní neděli, 1. listopadu a jeho tématem byla budoucnost především sborového domu a zahrady. Zástupci sboru představili projekt na rekonstrukci sborových prostor a záměr spolupracovat s organizací pomáhající ohroženým rodinám. Velmi pěkně vypadající plány trochu mrazí objemem potřebných finančních prostředků, které však by měly být z větší části plynout z grantu. Možnost spojit život a aktivity sboru se sociálními službami se na řadě míst v církvi velmi osvědčuje a přejeme jabloneckým, aby se to podařilo i u nich.

Přítomna byla i poměrně početná delegace sester a bratří z partnerského sboru v Kleinwelka, tentokrát bez žestí, ale přivezli nám radost ze setkání vcelku srovnatelnou s muzikou. Shromáždění se účastnila i řada sester a bratří z okolních sborů a pověstné jablonecké občerstvení celou slavnost završilo. Nebýt špatného výkonu překladatele, který se očividně nevyznal v německých stavebních termínech, snad by se dalo i říci, že jablonecká slavnost neměla chybu.

Sborový den v Praze

Pražský sbor slavil svůj sborový den tentokrát v neděli 22. listopadu. Hostem byla sestra Hana Jalušková z Rovenska, která kázala při dopoledním shromáždění.

Odpolední program s hody lásky byl zaměřen na budoucí sídlo sboru, jak doufáme, Malešice. Seznámili jsme se s některými občanskými iniciativami v místě, a trochu jsme uvažovali, jak by bylo možno navázat s nimi spoluprací, v čem by sbor mohl přispět k posílení mezilidských vztahů v místě.

Jinak se záležitost se stavbou vleče, poměrně očekávatelně, množství vyřízených žádostí a potvrzení utěšeně roste, ale vždy se najde ještě něco, co je třeba dodat, další potřeba potvrzení – nebo někdo, komu se nelíbí, že by u sousedů stavěli a zkusmo škodí. Původní optimistická představa, že bude v září povoleno a dáme se do práce, padla, věc však postupuje kupředu a dá se dost reálně doufat, že na jaře povoleno bude a práce začnou.

Trpělivost je ceněná křesťanská vlastnost, ale všichni bychom rádi, kdyby se podařilo začít co nejdříve a termín přesunutí sboru do vlastních prostor se přiblížil. Milé, poměrně pohodlné a útulné provizorium už je přece jenom dlouhé.

jh

Příští zprávy ze seniorátu, nebudou-li dopisovatelé pilní, možná nahradíme nějakou křížovkou nebo sudoku, protože redakce nemůže stihnout všechno.

Děkujeme.

z církvi

Evropská města reformace

Blížící se pětisté výročí počátku evropské reformace se stalo podnětem k řadě různých akcí, mezi nimi také vytvoření sítě měst, která nějak souvisela s reformací. O statut evropského města reformace se musí požádat a splnit řadu podmínek, o některých městech jsme informovali již dříve.

Teď se však mezi evropská města reformace zapsal i Český Těšín, spolu se svým polským protějškem. Dalšími novými městy reformace jsou skotský St. Andrews, francouzské město La Rochelle (spjaté s historií hugenotů), estonský Tallin, švýcarský Bern, německé Zwickau a v jednání je slovinská Lublaň.

Kdyby někdo ze čtenářů chtěl podniknout pátrání, jaká je v těchto městech reformační historie, redakce slibuje, že výsledek uveřejní. Pro zaneprázdněnost jsme sami pátrat zatím nemohli.

Do rok 2016 vstupuje již 50 měst ze 13 evropských zemí s titulem evropské město reformace a očekává se, že zájem v nadcházejícím roce výrazně vzroste.

Evropská rada náboženských představitelů k atentátu v Paříži

Evropská rada náboženských představitelů je sdružení, v němž jsou zastoupena tradiční náboženství existující v Evropě: judaismus, křesťanství a islám, a společně s nimi ještě asijská buddhismus, hinduismus, sikhismus a zoroastrismus. Tato organizace patří mezi pět mezináboženských organizací sdružených v hnutí „náboženství za mír“, existujícím už od r. 1970 (redakce dodává, že je to organizace hodně krotká, protože se ve veřejných debatách projevala po dlouhou dobu minimálně).

K atentátu v Paříži vydala rada očekávatelné prohlášení, v němž odsuzuje násilí, zdůrazňuje potřebu proti němu účinně bojovat a vyjadřuje účast všem postiženým.

Zvlášť však nás zaujalo prohlášení velkého muftího (nejvyššího představitele islámu) ze Slovinska: „Jsme zcela šokováni a hluboce zarmoucení masakrem nevinných lidí v Paříži. Terorismus je zlo, které musíme společně odsoudit a bojovat proti všemu násilí. Vyjadřujeme všem postiženým naše hluboké politování a soucítění.“

Čím více se takovýchto projevů bude objevovat, tím větší naděje, že se podaří některé nesmyslné fanatismy omezit a odvrátit lidi od účasti v nich.

(epnn - prosinec 2015)

Jan Hus a my

Na závěr Husova jubilejního roku přinášíme úvahu o Husovi a jeho významu pro nás, pro Čechy, z pera Přemysla Pitterera. Je to úvaha přes padesát let stará, odráží se v ní tehdejší poměry. Ale není v ní cosi akutálního? Ostatně nejspíš souhlasíme s Pittererovým tvrzením, že Hus bude aktuální vždycky.

Husem začíná novověk

Po všem tom, co již bylo o Husovi napsáno a pověděno, zdá se, že nemůže být řečeno, co bychom už nebyli slyšeli nebo četli. Avšak osobnost Husova chová v sobě stálou přitažlivou moc a přesvědčujeme se, že Hus má nám vždycky znovu co říci. Vzhlížíme tedy k Mistru Janu Husovi, zda by on nám mohl dnes ukázat cestu k svobodě a pravému blahu.

V čem spočívá trvalý význam Husův? Když Kryštof Kolumbus přistal v roce 1492 na východním pobřeží Ameriky, netušil, jaký význam bude mít jeho objev pro všechny svět. Počaly se díti obrovské přesuny mocenské, hospodářské, civilizační, kulturní. Není divu, že onen rok byl označen za předěl mezi středověkem a věkem novým, novověkem.

Avšak v jedné oblasti, myslím, se mnoho nezměnilo: v oblasti mravní. Objev vysoké kultury praobyvatel Ameriky nezvýšil mravní úroveň světa, nýbrž podnítil ziskulačnost dobyvatelů. Hrůzy středověku se staly ještě hroznějšimi v běsnění loupežnických výprav za zlatem a otroky; temný středověk zastřel svými perutěmi vznikající věk nový. Z nově objevených světadílů byla do Starého světa přenesena kletby syfilidy a nikotinu jako pomsta za zvrhlosti evropských civilizátorů. Náboženský fanatismus i v novém věku slavil orgie, plnil mučírny a zapaloval hranice.

Bylo 15. století skutečně počátkem nového věku, nové dějinné éry? Bylo. Avšak nebyl to rok objevení Ameriky, rok 1492, nýbrž již rok 1415, kdy v blízkosti půvabného jezera Bodamského vzplála hranice s Mistrem Janem Husem.

Není to opovážlivé nadsazení a přecenění této události? Což nebylo již dříve ve světě mnoho takových lidí, kteří dali život za své přesvědčení, svou víru? Zajisté. Avšak význam Husův spočívá v tom, že ve chvíli, kdy se kostnický koncil se souhlasem papežovým prohlásil za nejvyšší instanci ve věcech víry a pravdy, že se Hus této autoritě nepodřídil a odvolává se k autoritě vyšší, k samému Ježíši Kristu.

Není stopy vzpurnosti či domýšlivosti v Husově počínání. Pokorně prosí: „Ukažte mi, v čem jsem se mylil, a já milerád se poučím a vše křivé a bludné před celým světem odvolám!“

„Napřed odvolej, pak můžeš žádat poučení,“ zní odpověď.

„Já, maje rozum, jaký nyní mám, nemohu tak učinit bez odporu svědomí“, odvětil.

Hus se nepoddal nátlaku ani přátel ani odpůrců, neustoupil moci světské ani autoritě, jakou měl svatý sněm. Učenci nejslavnější a nejvyšší duchovní útočili na Husa, aby se podrobil. Vždyť i mocný vévoda Rudolf Habsburský a sám papež Jan XXIII. se koncilu pokořili! U Husa všechno nucení bylo marné; nemohl uznat, že je pravda, co za pravdu neměl a co mu jeho svědomí neschvalovalo.

Husův význam tkví v tom, že poznanou pravdu a Bohem osvěcené svědomí staví nad autorit nejvyšší, i nad sněm, jenž věřil, že je řízen Duchem svatým. To je ten nový, neslýchaný tón, který zazněl z Kostnice a jímž se počalo přeladovat myšlení

a cítění lidstva. Začala slábnout víra v autority vnější a objevovat se autorita nová, autorita vnitřní, dosud skrytá v duši každého člověka.

Byl to otřesný objev, dosahu mnohem většího než a pronikavějšího než objevení Ameriky. Objevna byla pevnina duchovních a mravních hodnot každé lidské bytosti, nekonečná cena nejnepatrnějšího lidského tvora. Navenek to znamenalo ohrožení dávných řádů a institucí, jež pozbyly božské glorioly. Znamenalo to i rozpoutání živelů, jež byly poutány mocí dosavadních autorit, církevních a světských. Avšak znamenalo to i uvolnění myšlenkových, tvůrčích sil, jež Bůh v člověka uložil.

Duch středověku se utkal s duchem novověku v strašlivém zápase. Všecko, co se opírá o moc světskou a užívá násilí, je ve službách temného středověku. Pravý novovek se pak ohlašuje hledáním nejvyšších hodnot mravních a duchovních, zamítá násilí a dožaduje se lidskosti.

Lidé patřící středověku potřebují masy a vynucují si poslušnost. Lidé nového věku se štítí davovosti a zanjí jen poslušnost k mravním zákonům. Středověk byf dnes ještě převládal a vítězil jako za „železnou oponou“, tak i před ní, je odsouzen k zániku. Ve středověku není pokrok. To je reakce. Pokrok je v duchu nového věku, jemuž patří budoucnost. Reakční, zpátečnické jsou všechny snahy potlačit víru v ducha, a duchovnost nahradit materialismem. A třeba se tento materialismus nazývá vědeckým a sociálním, je ve skutečnosti právě tak nevědeckým a nesociálním, jako byla a jest úzkoprsá náboženská omezenost. Pravé náboženství je širé jako vesmír: ono v lásce objímá veškeré lidstvo a všechny tvory.

Teď chápeme, co nás táhlo k Husovi, i když nám byl zhusta nesprávně flumocén. Podvědomě jsme cítili vanouti z něho ducha nové doby, toho ducha, jehož vítězství nemůže žádná reakce zabránit.

Je to čest, náležet k národu, z něhož Hus vyšel. Avšak čest, která zavazuje. Ukládá nám povinnost býti představiteli a uskutečňovateli těch idejí, za něž Hus zápasil a za něž dal svůj pozemský život.

Mnozí by vítali Husovu rehabilitaci. Avšak byl by Hus ještě Husem, kdyby nebyl kacířem? Kdyby nebyl oním buřičem, burcujícím svědomí a podněcujícím myšlení a ohrožujícím všechny uznávané a vžité autority? Ovšem, buřičem Božím a kacířem Kristovým. Neboť i svědomí, jako nejvyšší autorita lidská, musí být podřízeno autoritě ještě vyšší, autoritě Kristově, autoritě Boží.

Husovo vystoupení mělo proto světovou odezvu, že byl rektorem vysokého učení pražského, nejstarší univerzity ve střední Evropě. Mohl se jím stát dík Kutnohorskému dekretu, jež v roce 1490 vydal král Václav IV. Nevíme, jaký Hus měl podíl na jeho znění, ale víme, že s dekretem souhlasil. Šlo o to, aby se mistrům a studentům domácím dostalo rozhodujícího práva na univerzitě. Do té doby rozhodovali cizinci třemi hlasy proti domácím s hlasem jedním. rozhodnutí královo mělo za následek, že cizinci opustili Prahu, čímž univerzita pražská přestala být univerzitou mezinárodní, zato se však stala mluvčím duchovního hnutí v národě českém.

Lidé věci neznalí nebo zlomyslní prohlašují tento čin za projev nepřátelství vůči Němcům a činí Husa za něj odpovědným. V dekretu Václavově se sice mluví o národě německém, „v tomto království českém obyvatelského práva nemajícím“, tím však chtěl král jen zdůvodnit, proč cizincům odnímá rozhodující hlas a odevzdává jej obyvatelům domácím, na něž jeho otec Karel IV. v zakládací bulle v první řadě myslel. K tomuto domácímu obyvatelstvu náleželi rovným právem příslušníci obou kmenů, slovanského i germánského, po věky v zemích koruny české spolu bydlících. Proto výhod, kterých se Dekretem kutnohorským domácím dostalo, požívali nejen Čechoslované, ale i Čechové jazyka a kmene německého.

Je známo dostatečně, že mezi stoupenci Husovými byli četní Němci, a že naopak za nejurputnější své nepřátele označuje Hus Čechy. „Milejší mi Němec dobrý než bratr zlý“, praví Hus. Tento výrok již sám vyvrací pomluvu, jako by Hus choval zášť k národu německému. Zášť a nepřátelství byly cizí Husovi, jehož odkazem je výzva: „Milujte se a pravdy každému přejte!“

V našem národě – jak rádi říkáme: národě Husově – se vede dnes znovu těžký boj o Husa. Ne, že by chtěl někdo popírat Husa, jeho velikost a význam! Avšak hlásit se k Husovi, udělat o něm umělecký, ale zkreslený film, obnovit jeho kapli – to znamená málo. Tato kaple může být jen lživým vývěsním štítem, a všecko dovolávání se Husa a Komenského jen nestoudnou kamufláží.

Ve skutečnosti v našich dnech v našem národě bojuje geniální hledač pravdy Hus s geniálním blbem a ulejkákem Švejkem. Obávám se, že zatím je v našem lidu více švejkoviny než husovství. Ale neobávám se budoucnosti: vím, že nakonec to bude zase Hus, poctivost a věrnost poznané pravdě, jež zvítězí.

(Přemysl Pitter, ze sbírky Na předělu věků, 1959)

Je půl desáté večer; strávil jsem několik krásných poklidných hodin a s velkou vděčností jsem myslel na to, že můžete být dnes pohromadě...

Byla to jedna z mých největších vánočních radostí, že jsme si také letos mohli vyměnit Hesla. Už jsem na to myslel vícekrát a doufal jsem v to, ale nepovažoval jsem to už za možné. Tato knížka, která pro mne právě v předcházejících měsících tolik znamenala, bude nás tedy provázet i v příštím roce, a když ji budeme ráno číst, obzvlášť budeme myslet jeden na druhého. Mnohokrát děkuji!

Rád bych Vám řekl něco pro čas odloučení, který Vám teď nastane. Není třeba hovořit o tom, jak je pro nás takové odloučení těžké. Ale poněvadž jsem tu už tři čtvrti roku odloučen od všech lidí, na nichž lpím, udělal jsem několik zkušeností, o kterých bych Vám chtěl napsat.

Především: nepřítomnost milovaného člověka se nedá ničím nahradit, a ani se o to nemáme pokoušet; musíme to prostě překonat a vydržet; zní to zpočátku velmi tvrdě, a přece je to zároveň velká útěcha; neboť to, že mezera zůstává skutečně nevyplněna, nás spojuje. Je to omyl, když se říká, že tu mezeru vyplňuje Bůh; vůbec ji nevyplňuje, ale právě naopak, udržuje ji nevyplněnou, a tím nám pomáhá uchovat naše pravé společenství – i když bolestně.

Dále: čím jsou vzpomínky krásnější a plnější, tím těžší je odloučení. Ale vděčnost proměňuje bolest vzpomínky v tichou radost. Krásné minulé zážitky v sobě nenosíme jako osten, ale jako vzácný dar. Je třeba se varovat toho, abychom se stále jítřili vzpomínkami a propadali jim, stejně jako ani vzácný dar nepozorujeme nepřetržitě, nýbrž jen ve zvláštních chvílích, jinak si jej chováme jako nějaký skrytý poklad, jímž jsme si jisti; teprve pak poskytují minulé zážitky trvalou radost a sílu.

Dále: období odloučení nejsou pro společný život ztracená a neplodná, rozhodně nemusí být, naopak, může se v nich – navzdory všem problémům – vytvořit podivuhodně silné společenství.

Dále: Zvlášť jsem zde poznal, že skutečnosti lze vždy zdolat a že jen starost a úzkost je předem neúměrně zveličuje. Od ranního probuzení až do usnutí musíme toho druhého úplně poručit Bohu, zcela mu ho přenechat a z našich starostí o druhého nechat vzejít modlitbám za něho: „Nic Pán si vzítí nedá tvou mnohou starostí“.

(Dietrich Bonhoeffer, dopis z vězení na štědrý den 1943)

1. Vítej, milý Jezu Kriste, / jenž ses vtělil v Panně čisté,
abys naše viny, / sám jsa bez poskvrnny,
obmyl a shladil.

2. V jednom Duchu máme k Otci / přístup v Kristu z jeho moci,
bychom skrze něho, / pro nás vtěleného,
nebe dosáhli.

3. Kdo skrze Krista nepůjde, / cestu do nebe nenajde,
neboť cesty není / nižádné k spasení
nežli Kristus sám.

4. Kristus je naše naděje, / žádný nám nic neprospěje;
zřeknem li se jeho, / Spasitele svého,
běda nám bude.

veršovaná modlitba ze 14. století

1415 Mistr Jan Hus 2015

Poslední vyobrazení Mistra Jana Husa, které letos přinášíme, je téměř současné, pochází z konce 20. století. Je to však hodně zvláštní vyobrazení, protože jde o ikonu po způsobu východní, pravoslavné církve. Hus a Jeroným jsou tu zobrazeni jako svatí mučedníci.

Můžeme to vnímat tak, že po romantickém období, ve kterém byl Hus ušlechtilým hrdinou stojícím proti opovržením hodným nepřátelům, což bylo do určité míry období romantické, v němž vládl obraz štíhlého, asketického Husa jako národního

hrdiny (typicky slavný Brožíkův obraz kostnického soudu), a po období, kdy byl Hus líčen jako sociální reformátor a málem předchůdce komunistů (slavný film O. Vávry z 50. let), přišel opět čas, kdy je Hus vnímán jako křesťan, jako svědek evangelia a mučedník pro víru.

připravil J. Halama